

A Fővárosi Ítéltábla dr. Sárdi Márton ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, a dr. Kéri - dr. Hazai Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Hazai Kinga ügyvéd) által képviselt alperes neve (....) alperes ellen szerződés létrehozása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. március 11. napján kelt, 3.P.20.189/2014/37. számú ítélete ellen a felperes 38. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 36.000 forint le nem rótt illetéket.

Az ítélet tényállása szerint a per tárgyát képező, mintegy 700 szerzői ív terjedelmű „A funtinelli boszorkány” című regény szerzője czegei W. A. (1908-1998), a mű 1959-ben íródott. A szerző és az alapítvány között 1997. augusztus 6-án megkötött szerződés értelmében a mű szerzői vagyoni jogaival az alperes rendelkezik.

A felperes az egyik ügyvezetője volt az O. Kft-nek, amelyet 2006. május 31-én hoztak létre film, videó és televízió-műsor gyártásra. Az O.Kft. és az alperesi alapítvány között több szerződés került megkötésre.

2006. július 14-én egy „opciós szerződés” született, amelyet az alperes, mint jogtulajdonos az O. Kft-vel, mint előállítóval kötött meg. Ennek 1. pontjában a jogtulajdonos az előállítóra átruházta a „A funtinelli boszorkány” című mű kizárólagos felhasználási jogát, forgatókönyvírás és a forgatókönyvnek a szerződésben nevesített felhasználása céljából. A szerződés szerinti megfilmesítési jog az előállítót a szerződés aláírásától számított 3 évig illette meg. Az opciós szerződés 3. pontja szerint a szerződésben foglalt feltételek betartása mellett egy későbbi időpontban, de legkésőbb a filmforgatás megkezdésének napján végleges megfilmesítési és felhasználási szerződést kötnek a felek egymással, amelyben szabályozzák a jogtulajdonos és az előállító jogátruházási és szerzői jogvédelem alá tartozó felhasználási jogait és kötelezettségeit

mindkét fél érdekeit kölcsönösen figyelembe véve.

Az O. Kft., mint a film előállítója és a jogtulajdonos alperes 2007. május 31-én kötötték meg az angol és magyar nyelven írt ún. „Együtműködési megállapodás”-t. Ebben lényegében az opciós szerződés 1. pontjában foglaltakat megismételték, kikötötték, hogy a forgatókönyv tervezetének elfogadásáról az alperes határoz. Azt is rögzítették, hogy a megfilmesítési jogok az aláírástól számított 3 évig érvényesek. A szerződő felek akként rendelkeztek, hogy a megállapodásban foglaltakat előszerződés jellegűnek minősítik és irányadónak tekintik egy későbbi, végleges megfilmesítési és felhasználási szerződéshez, amelyben szabályozni fogják a jogtulajdonos és az előállító jogátruházási és szerzői jogvédelem alá tartozó felhasználási jogait és kötelezettségeit. Végül rögzítették, hogy a korábban kötött szerződések e szerződés mindkét fél általi aláírásával hatályukat veszítik.

Ez utóbbi megállapodást a szerződő felek „Extension of Cooperative Agreement” megnevezés alatt angol nyelvű okiratban módosították. Ez a szerződés-meghosszabbítás az alapítvány részéről 2009. február 12-én, az O. Kft. részéről 2009. március 20-án került aláírásra. Ebben rögzítették, hogy a szerzői jogi védelem alatt álló irodalmi mű megfilmesítésére vonatkozó együtműködési megállapodást további két évre meghosszabbítják.

A felperes 2011. február 1-jén az O. Kft-ben lévő tulajdonrészét eladta, egyidejűleg olyan megállapodást kötött a Kft-vel, amelyben az ismertetett szerződésekből származó összes jogot és kötelezettséget a Kft. a felperesre ruházza át. A 4. pont szerint a szerződés aláírásával egyidejűleg a felperes vált az együtműködési megállapodásban és a szerződés meghosszabbításában az O. helyett szerződő féllé, őt illették meg az ezekben az O. Kft. részére biztosított jogok illetve terheltek az O.-tel szembeni kötelezettségek. Az 5. pont szerint a szerződés aláírásától kezdve kizárólag a felperes jogosult rendelkezni az opcióval, ő jogosult azt meghosszabbítani és annak alapján az alperessel végleges felhasználási szerződést kötni a mű megfilmesítésére. A szerződő felek az opció átruházásának ellenértékeként 1.000.000 forintot kötöttek ki, amely összeget a felperes a Kft. részére megfizetni vállalt. A szerződést az O. Kft. részéről a két ügyvezető, D. dr. V. I. és a felperes írta alá, annak 7. pontjában rögzítették, hogy a felperes és a Kft. az alperest írásban tájékoztatja a szerződésről. Ennek kapcsán különböző személyek között tárgyalások, illetve elektronikus levélváltások kezdődtek, ezek azonban nem vezettek eredményre és a peres felek között szerződés megkötésére nem került sor.

A felperes keresete arra irányult, hogy a bíróság az előszerződés alapján hozza létre a felperes és az alperes között W. A. „A funtinelli boszorkány” című regényének megfilmesítése tárgyában a megfilmesítési szerződést és állapítsa meg annak tartalmát azzal, hogy a filmalkotás befejezése határidejének lejárt 2016. december 31. napja. Azt hangsúlyozta, hogy az alperes több mint egy éven át a felperessel tárgyalt a végleges szerződésről, mely szerződés tervezeteiben szerződő félként a felperest nevezte meg. Kereshetőségi jogát az O. Kft-vel kötött együtműködési megállapodásra alapította, amelyben a Kft. az őt megillető forgatókönyv megfilmesítési jogát, elsődleges és másodlagos forgalmazási jogát a felperesre átruházta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a perben nem álló O. Kft. a megfilmesítési jogát a meghosszabbított szerződés alapján 2011. február 12. napjáig gyakorolhatta volna, erre azonban nem került sor. Előadta, hogy a meghosszabbított szerződés megszűnését követően harmadik személlyel kizárólagos megfilmesítési szerződést kötött a perbeli mű vonatkozásában. Vitatta a felperes keresetőségi jogát hangsúlyozva, hogy a perbeli jogviszonyra irányadó Ptk. nem ismerte a szerződésátruházás intézményét. Az alperes a szerződés felperesre történő átruházásához,

továbbá a fennálló tartozás felperes, mint magánszemély általi átvállalásához nem járult hozzá. Az a körülmény, hogy a felperessel tárgyalt nem tekinthető a szerződésátruházás elismerésének, az valójában egy új, az előszerződéstől független szerződés megkötését jelentette volna.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaptalannak találta. Határozatát a Ptk. 208. §-ának (1) és (3) bekezdésére, a Pp. 3. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 213. § (1) bekezdésére, 215. §-ára, valamint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 3. § (1) bekezdésére, 16. § (1) bekezdésére, 29. §-ára és 46. § (1) bekezdésére alapította.

Megállapította, hogy a 2006. július 14-ei keltezésű megállapodás olyan opciós szerződés, amely alapján a felhasználási opció jogosultja - a perben nem álló O. Kft. - a szerződés tartama alatt egyoldalú nyilatkozatával létrehozhat egy felhasználási szerződést, vagyis felhasználási jogot keletkeztethet a saját maga javára. Ez az opció W. A. a „A funtinelli boszorkány” című regényének forgatókönyvi átdolgozására, mint jövőben megalkotandó műre és annak szerződésben nevesített felhasználásának lekötésére irányult. Ebben díj kikötésére is sor került, amely azonban nem szerzői jogdíj, hanem az opció fejében kikötött díj, a felhasználót illető alakító jog ellenszolgáltatása. A felek közötti vita tárgyát pedig az képezte, hogy a megállapodásban az O. Kft. szerzett-e jogot és ha igen, milyen körben a szerződésben biztosított jogok továbbengedélyezésére.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy bár annak nincs jogi akadálya, hogy az engedményezésre és a tartozásátvállalásra vonatkozó szabályok együttes alkalmazásával a szerződés alanya az egész szerződéses pozícióját átengedje harmadik személy részére, ehhez azonban a szerződés eredeti alanyainak és a harmadik személynek az együttes, tehát háromoldalú megállapodására van szükség. A perben feltárt adatok alapján azonban az volt megállapítható, hogy a felperes és az O. Kft. között 2011. február 1-jén létrejött megállapodásban az alperes nem vett részt, közöttük háromoldalú szerződés megkötésére nem került sor. Az alperes azt követően, hogy a hivatkozott megállapodást megismerte sem nyilatkozott úgy, hogy az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek tekinti, éppen ellenkezőleg, az alperes jogi képviselője több ízben is kijelentette, hogy az előszerződésből származó jogokat és kötelezettségeket az ő beleegyezése nélkül nem lehet átruházni. Ez nem áll ellentétben azzal, hogy az alperes tárgyalásokat folytatott a felperessel egy esetleges szerződés megkötéséről, mely tárgyalások kapcsán szerződéstervezetek készültek, mivel azok függetlenek voltak az előszerződéstől és az előszerződés alapján fennálló szerződéskötési kötelezettségtől. Mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset szerinti döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az alperes és az O. Kft. között 2006. július 14-én „opciós szerződés” elnevezéssel létrejött megállapodás valójában megfilmesítési szerződés volt, amely hatályba lépett azzal, hogy az O. Kft. a vállalt ellenértéket megfizette az alperesnek. E szerződés alapján a Kft. a filmalkotás felhasználására és a felhasználás engedélyezésére is jogot szerzett, a megfilmesítés megkezdését az alperes felróható magatartása hátráltatta. Az alperes valamennyi jogát az O. Kft.-re ruházta, a felek erre irányuló szándéka a szerződésből kétségtelenül megállapítható. Az O. Kft. 2011. február 1. napján jogszerűen ruházta át a megfilmesítési jogot a felperesre azzal, hogy az alperes esetleges beleegyezése hiányában a felperessel egyetemlegesen felel a megfilmesítési szerződés teljesítéséért. Mindemelllett az átruházást az alperes kifejezetten, illetve ráutaló magatartásával jóváhagyta, abba utólag beleegyezett, a felperes jogszerzését nem kifogásolta, csak annak jogtechnikai megalapozottsága tekintetében volt kételye. Az átruházást követően az alperes a felperessel tárgyalt a megfilmesítésről, azaz a jogutódlás tényét a kezdetektől elfogadta. Az alperes

mind a felperest, mind a jogelődjét abban a hitben tartotta, hogy a végleges megfilmesítési szerződés megkötésre kerül, a tárgyalásokat azonban indokolatlanul és alaptalan kifogásokra hivatkozva elhúzta. A felperes a megfilmesítés előkészítése érdekében jelentős anyagi és szellemi beruházásokat végzett és költségeket előlegezett, a szerződés megkötésének elmaradása nem a felperes, hanem az alperes felróható magatartására vezethető vissza. A felperes a fellebbezése kiegészítéseként mellékelte a korábban már csatolt megfilmesítési szerződés eltelt időre tekintettel hatályosított szövegét, amely alapján kérte a szerződés létrehozását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira utalással.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló érdemi döntést hozott. Ítélete jogi indokait a Fővárosi Ítéletábrla mindenben osztotta, azok közül - a fellebbezésben foglaltakra tekintettel - az alábbiakat hangsúlyozza.

A felperes perbeli legitimációja a másodfokú eljárásban már nem volt vitatott, így az ezzel kapcsolatos érvek és ítéleti indokokra a másodfokú bíróság részletesen nem tér ki, pusztán visszautal az elsőfokú ítélet indokaira.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az együttműködési szerződések egy szerzői alkotás, nevezetesen W. A. „A funtinelli boszorkány” című regényének filmforgatókönyvvé történő átdolgozására vonatkozóan tartalmaznak rendelkezéseket, ezért helytállóan járt el, amikor a jogvitát a szerzői jogi törvény szabályai alapján bírálta el.

A felperes alaptalanul állította a fellebbezésében, hogy a 2006. július 14-én létrejött megállapodás valójában megfilmesítési szerződés volt, amely alapján az O. Kft. a filmalkotás felhasználására és a felhasználás engedélyezésére is jogot szerzett. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a 2006. július 14-ei keltezésű megállapodás olyan opciós szerződés, amelyben az opció jogosultja - a perben nem álló O. Kft. - a szerződés tartama alatt egyoldalú nyilatkozatával létrehozhatott egy felhasználási szerződést, vagyis felhasználási jogot keletkeztethet a maga javára. Ez az opció egy jövőben megalkotandó műre és annak szerződésben nevesített felhasználásának lekötésére irányult, amelynek ellenértékeként kikötött díj a felhasználót illető jog ellenszolgáltatása. Mindebből okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a szerződés jövőben megalkotandó mű felhasználására vonatkozó előszerződés volt.

Bár a Ptk. 208. §-ának (1) bekezdése szerint a felek az előszerződés alapján kötelesek a szerződést megkötni, azonban az Szjt. 3. §-a értelmében a Ptk. rendelkezéseit azokban a kérdésekben kell alkalmazni, amelyeket az Szjt. nem szabályoz.

Az elsőfokú bíróság megfelelően hívta fel és alkalmazta az Szjt. 46. §-ának (1) bekezdését, amely szerint a felhasználó az engedélyt harmadik személyre csak akkor ruházhatja át, illetve csak akkor adhat harmadik személynek további engedélyt a mű felhasználására, ha azt a szerző kifejezetten megengedte.

Helyesen állapította meg, hogy az alperes és az O. Kft. közötti együttműködési megállapodás nyelvtanilag és szerkezetileg is elkülöníti a megfilmesítéssel, a film elkészítésével, előállításával,

sokszorozásával kapcsolatos jogokat az elkészült filmnek a forgalmazásával és másodlagos felhasználásával kapcsolatos jogoktól. Az első körbe sorolt jogok esetében nem, míg a második csoportba sorolt jogok esetében e jogok átruházására is ad engedélyt. Ebből következően a 2011. február 1-jén az O. Kft. és a felperes között kötött megállapodás tartalmát nem lehet úgy értelmezni, hogy az a megfilmesítéssel kapcsolatos jogokra is vonatkozna, a szöveg ilyen interpretálása a felhasználási jog személyhez kötöttségének az Szjt. 46. § (1) bekezdésében szabályozott rendelkezésével ellentétben áll.

Mindezt nem cáfolja, hogy az alperes tárgyalásokat folytatott a felperessel egy esetleges szerződés megkötéséről, mely tárgyalások kapcsán szerződéstervezetek készültek, mivel az alperesi előadással egyező tartalmú peradatok szerint ezek egy új, a korábbiaktól független szerződés megkötésére irányultak.

A felek között háromoldalú megállapodás a szerződéses pozícióban bekövetkező alanyváltozás tekintetében nem jött létre, emellett a szerződésben biztosított, meghosszabbított határidő is eltelt, ezért a felperes alappal nem kérheti az együttműködési megállapodás - mint előszerződés - alapján a megfilmesítési szerződés létrehozását a bíróságtól.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése helyes volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. október 20.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: